

Minister Sprawiedliwości

DL-VIII.454.276.2024

Warszawa, 22 września 2025 r.

Dot. KRM-0610-177-25

Pan
Mariusz Skowroński
Sekretarz Stałego Komitetu Rady Ministrów

Szanowny Panie Sekretarzu,

w odpowiedzi na wystąpienie z dnia 12 września 2025 r., przedstawiające projekt ustawy o systemach sztucznej inteligencji (UC71), zgłoszony przez Ministra Cyfryzacji, przeznaczony do rozpatrzenia na posiedzeniu Stałego Komitetu Rady Ministrów, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących uwag Ministra Sprawiedliwości.

1. W treści pkt 6 załączonego OSR do projektu ww. ustawy wskazano koszty dodatkowej etatyzacji Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w 2025 roku oraz w kolejnych latach obejmujące wynagrodzenia dotyczące 6 dodatkowych etatów sędziowskich, 6 etatów urzędniczych oraz 22 etatów asystenckich (łącznie 34 nowe etaty), dodatkowo oszacowane zostały koszty szkoleń z zakresu nowych technologii oraz AI Act dla sędziów i asystentów (42 osoby) w ww. Sądzie oraz koszty doposażenia stanowisk pracy i wyposażenia związanego z nowym rodzajem spraw.

Przychylając się do konieczności zabezpieczenia dodatkowych etatów dla Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pragnę zaznaczyć, iż w roku 2025 **brak jest możliwości sfinansowania ze środków zabezpieczonych w części 15 budżetu państwa Sądy powszechne wydatków związanych ze wskazanymi w OSR dodatkowymi etatami dla Sądu Okręgowego w Warszawie.**

Należy mieć przy tym na uwadze, że **owe etaty sędziowskie nie zostały ujęte w ramach limitu 881 dodatkowych etatów** - obejmującego: 393 etatów urzędniczych, 325 etatów asystentów sędziów, 150 etatów asesorskich oraz 13 etatów specjalistów OZSS - w przyjętym przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 28 sierpnia br. wstępnym projekcie ustawy budżetowej na 2026 rok w ramach części 15 budżetu państwa Sądy powszechne.

Ponadto, zaznaczyć należy, że ostateczny limit dodatkowych etatów dla sądownictwa powszechnego zabezpieczonych w ramach części 15 budżetu państwa Sądy powszechne w ustawie budżetowej na 2026 rok będzie znany dopiero po przyjęciu ustawy budżetowej przez Sejm RP oraz podpisaniu jej przez Prezydenta RP.

Podkreślić zatem należy, jak istotne jest wzmocnienie Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wynikające z powierzenia temu sądowi rozpoznawania środków **odwoławczych od decyzji i postanowień Komisji.**

Podsumowując, w całości podtrzymać należy dotychczas prezentowane stanowisko w sprawie i wskazać, że bez dodatkowych środków na nowe etaty sądownictwo nie będzie w stanie w zadowalających terminach rozpoznawać nowych spraw.

Aktualne zasoby kadrowe sądownictwa nie są bowiem wystarczające, aby podołać tak istotnemu zwiększeniu obowiązków. Należy mieć na uwadze, że SOKiK, który rozstrzyga w sprawach mających znaczenie dla całej gospodarki, wymaga specjalizacji sędziów i sprawności w procedowaniu, jest już w chwili obecnej mocno obciążony. Nawet jeśli w wymiarze jednostkowym liczba spraw poddawanych pod kognicję tego sądu na mocy kolejnych projektowanych ustaw nie jest duża, to w wymiarze sumarycznym konieczność ich rozpoznania będzie istotnym obciążeniem. Stałe dociążanie tego sądu kolejnymi zadaniami przy uwzględnieniu jego specyfiki i stopnia skomplikowania spraw, wyklucza uznanie, że sąd ten podoła – w ramach posiadanych zasobów kadrowych – sprawnemu rozstrzyganiu spraw wynikających z wprowadzenia rozwiązań przewidzianych w kolejnych projektach.

W przeciwnym wypadku, o ile projektodawcy nie mają zamiaru uwzględnić postulatów kadrowych sądownictwa powszechnego i zapewnić na ten cel dodatkowych środków na utworzenie i finansowanie wskazanych etatów, winno się rozważyć inny niż w ramach sądownictwa powszechnego sposób kontroli decyzji Komisji.

2. W zakresie wskazywanych w ocenie skutków regulacji projektu ustawy kosztów szkoleniowych w wysokości 800.000.00 złotych, w chwili obecnej trwają prace analityczne w zakresie szacowania tej wartości. Niemniej wydaje się, iż w ramach środków zabezpieczonych w budżecie w części 15 *Sądy powszechne kwota ta będzie mogła być wydatkowana bez zwiększenia limitu tego budżetu w latach 2025 i 2026.*
3. Nadto wskazuję na kluczową i istotną kwestię. Z przekazanego projektu nadal nie wynika bowiem, **czy zażalenie** (projektowany uprzednio: art. 57 ust. 1 i art. 100 ust. 8; obecnie są to: projektowane art. 51 ust. 1 i art. 90 ust. 8) **oraz odwołanie** (projektowany uprzednio: art. 57 ust. 2 i art. 102; obecnie są to: projektowane art. 51 ust. 1 i art. 92) **będą podlegały opłacie.**

Nie zaprojektowano zmian w u.k.s.c., co oznaczać może brak ponoszenia opłat od tych pism procesowych; przy czym należy wskazać, że okoliczności, iż ww. pisma są wolne od opłaty wymagają wyraźnego stwierdzenia na poziomie ustawy i szczegółowego uzasadnienia, czego w przedmiotowym projekcie brakuje [por. m.in. treść art. 3 ust. 2 pkt 9 u.k.s.c. – „Opłacie podlegają w szczególności następujące pisma: odwołanie od decyzji oraz zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz organu regulacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r.

o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757)”, art. 32 u.k.s.c. czy też art. 32a u.k.s.c.

4. Odnośnie pkt 101 z tabeli uwag (str. 59) – według projektodawcy treść przepisów projektu oddaje konstrukcję i cel rozporządzenia będącego przedmiotem prac legislacyjnych – nie do końca można się z tym zgodzić, gdyż pominięto chociażby implementację ściśle powiązanych z piaskownicami regulacyjnymi art. 60-62 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. Ponadto celem promowania i ochrony innowacji ważne jest szczególne uwzględnienie interesów MŚP, w tym przedsiębiorstw typu start-up, które są dostawcami systemów AI lub podmiotami stosującymi systemy AI. Państwa członkowskie powinny opracować inicjatywy skierowane do tych operatorów, w tym inicjatywy służące podnoszeniu świadomości i przekazywaniu informacji. Nadto, państwa członkowskie powinny zapewniać MŚP, w tym przedsiębiorstwom typu start-up, mającym siedzibę statutową lub oddział w UE, priorytetowy dostęp do piaskownic regulacyjnych w zakresie AI, pod warunkiem że przedsiębiorstwa te spełniają warunki kwalifikowalności i kryteria wyboru – w sposób, który nie uniemożliwia innym dostawcom i potencjalnym dostawcom dostępu do piaskownic, pod warunkiem spełnienia przez nich tych samych warunków i kryteriów. Co więcej, państwa członkowskie powinny korzystać z istniejących kanałów komunikacji, a w stosownych przypadkach utworzyć nowy specjalny kanał komunikacji z MŚP, w tym z przedsiębiorstwami typu start-up, podmiotami stosującymi, innymi innowacyjnymi podmiotami, a w stosownych przypadkach, z lokalnymi organami publicznymi, aby wspierać MŚP w rozwoju poprzez udzielanie im wskazówek i odpowiadanie na ich pytania dotyczące wykonywania Rozporządzenia.

Z powyższych względów przepisy rozdziału 8 projektu ustawy nie można uznać za wystarczające w zakresie zestawu działań wspierających rozwój systemów sztucznej inteligencji.

5. Nadto, podtrzymuję kluczową uwagę (dotychczas pominiętą przez wnioskodawcę) odnoszącą się do zmian w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568), a dotyczącą **skargi kasacyjnej**, tj. **kwestii uregulowania jej przysługiwania od orzeczenia sądu drugiej instancji oraz wskazania, czy będzie ona przysługiwała zależnie, czy też niezależnie od wartości przedmiotu sporu** (tak np. w art. 479³⁵, art. 479⁵⁶, art. 479⁶⁷, art. 479⁷⁸ czy też art. 479⁸⁸ k.p.c.).
6. Wątpliwości budzi projektowany art. 95 ust. 2, który penalizuje niepodanie przez przedsiębiorcę lub uprawnionego przedstawiciela strony, danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej, pomimo ich posiadania lub dostarczenie danych uniemożliwiających ustalenie podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej. Konsekwencje niepodania tych danych lub podania danych błędnych reguluje art. 88 ust. 2 projektowanej ustawy, który w tego typu sytuacji przewiduje wymierzenie szacunkowej kary pieniężnej. **W rezultacie może dojść w tym**

przypadku do pośredniego podwójnego karania za to samo – raz przez szacunkowe ustalenie kary i dwa – przez przestępstwo. Tym samym przepis karny penalizujący ww. zachowanie wydaje się nadmiarowy i naruszający przez to zasadę proporcjonalności. Ponadto, jak się wydaje, w projektowanym przepisie nie powinno być „podstawy wymiaru”, a „wymiaru” - tak, jak jest to w art. 189a § 2 pkt 1 k.p.a.

7. Projektowany art. 96 jest niejasny. Po pierwsze, art. 48, do którego jako do normy sankcjonowanej odwołuje się art. 96 nie zawiera czynności. Norma sankcjonująca jest więc nieprecyzyjna, co jest niezgodne z zasadą określoności normy karnej.

Po drugie, przepis sankcjonuje utrudnianie/udaremnianie czynności w postępowaniu w przypadku stwierdzenia naruszenia, o którym mowa w art. 48. Postępowanie z art. 48 to w ocenie Ministra Sprawiedliwości jednak postępowanie w sprawie naruszenia obowiązków.

Po trzecie, niezrozumiała jest druga część przepisu, od wyrażenia: „*jak również przedsiębiorca...*”. Cały fragment jest skonstruowany niezgodnie z zasadami języka polskiego i techniki prawodawczej, a przez to niezrozumiały. Ponadto nie jest związany z pierwszą częścią przepisu, penalizując zupełnie inne zachowanie. Ponadto, z niezrozumiałych względów radykalnie ogranicza on krąg podejrzanych jedynie do przedsiębiorców prowadzących jednoosobowe działalności gospodarcze, albowiem odpowiedzialności karnej w Polsce podlegają jedynie (co do zasady) osoby fizyczne. Tym samym w przypadku gdy tym przedsiębiorca będzie osoba prawna albo jednostka organizacyjna powstaje pytanie, kto winien zostać uznany za przedsiębiorcę.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/